



Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de Sacramentis in genere, de Baptismo, de Confirmatione, de
Eucharistia, de Pœnitentia, de Extrema-Vnctione, de Ordine & de
Matrimonio

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Vera sententia duplici conclusione statuitur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77185](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77185)

matrimonium per procuratores initum, in ratione contractus sit validum, aliquæ conditiones servari debent, ex quarum defectu, reddatur invalidum. Nam primò requiritur quod procurator habeat à suo principali mandatum speciale ad contrahendum matrimonium cum certa persona, & non excedat suum mandatum. Secundò, quod mandatum illud exequatur per se, & non per substitutum, nisi specialis ad substituendum facultas ei concessa fuerit à principali. Tertiò, quod eo tempore quo procurator contrahit, ejus potestas non sit revocata, nequidem tacite; alias enim nullum foret matrimonium, licet procurator ipse nihil de revocatione audivisset; quia quicumque revocatione cessat consensus, & sine consensu nullum est matrimonium. Quartò post publicationem Concilij Tridentini requiritur quod procuratores principalium, contractum ineant coram Parocho, & duobus testibus.

23 Hæc sunt certa & indubitata apud omnes sed duplex est difficultas & controversia inter Theologos. Prima est, an matrimonium inter absentes per procuratores contractum, sit Sacramentum? Hoc enim negant Durandus in 4. dist. 26. quest. 3. Cajetanus tomo 1. opusculi tract. 12. de contractu matrimonij quest. 1. Cano lib. 8. de locis Theologicis cap. 5. ad 3. Sylvius hic ad qu. 42. art. 2. quest. 1. & alij apud Sanchez lib. 2. de matrimonio disp. 11. tum. 26. affirmant verò ex Thomistis uterque Soto, & Petrus de Ledesma; ex extraneis verò Bellarminus, Vazquez, Coninck, Sanchez, Pontius, & alij.

24 Secunda difficultas & controversia est de matrimonio per litteras contracto, an scilicet illud valeat in ratione contractus, & in ratione Sacramenti? Ratio dubitandi est, quia ut matrimonium sit ex utraque parte perfectum, non sat est ut utrique conjugum sit alterius voluntas perspecta quod velit se in conjugem accipere, sed insuper requiritur quod vicissim sui corporis traditionem de presenti acceptet: pui autem litteras accipit, etsi certus esse possit de consensu scribentis quod velit se in conjugem accipere, suumque corpus sibi in conjugem tradere, nondum tamen certus est quod ille vicissim sui corporis traditionem acceptaverit, cum nondum illi sui corporis traditio innotuerit. Quod non accidit in matrimonio per procuratores contracto, quia cum procuratores sint loco principalium, cum plena potestate contrahendi, quod ipsi faciunt, facere censentur principales contrahentes: unde ipsi consensum mandantis exprimunt, & alterius conjugis consensum acceptant, non secus ac si ipsi principales contrahentes, presentes essent. Propter hanc disparitatem, & dubitandi rationem, aliqui Authores, licet existiment matrimonium per procuratores initum, tam in ratione contractus, quam in ratione Sacramenti, validum esse, censent nihilominus, matrimonium per litteras contractum, nec in ratione contractus, nec in ratione Sacramenti valere, saltem post Tridentinum. Ita Petrus & Bartholomæus de Ledesma, & alij apud Sanchez lib. 2. dist. 12.

S. II.

Vera sententia duplici conclusione statuitur.

25 Dico primò: Matrimonium inter absentes per procuratores contractum, est Sacramentum novæ legis.

Probat per primò, conclusio ratione fundamentali. Matrimonium validum in ratione contra-

A ctus naturalis & civilis, est inter fideles Sacramentum novæ legis: Sed matrimonium inter absentes per procuratores contractum, est validum in ratione contractus naturalis & civilis. Ergo est Sacramentum novæ legis. Minor patet ex dictis paragi. præcedenti. Major vero probatur ex eo quod Christus Dominus instituit Sacramentum matrimonij, non mutavit naturam contractus matrimonialis, sed dimittit illam ad esse supernaturale Sacramenti novæ legis elevavit. Ergo si matrimonium inter absentes per procuratores celebratum, sit validum in ratione contractus naturalis & civilis, elevatur Christo ad esse supernaturale Sacramenti legi gratum.

B Respondent Adversarij, Christum non instituisse Sacramentum instituisse, ut omnia Christianorum matrimonia, in ratione contractus valida, ad esse supernaturale Sacramenti elevaverit, sed solum illa quæ sunt inter eos qui præsentibus contrahunt.

Sed contra primò: Contractus matrimonij in esse naturali & civili sunt ejusdem rationis & speciei, live fiant inter presentes, live inter absentes, per procuratores; aliunde vero non est fundamentum in Scriptura, vel Traditione, ad asserendum quod Christus unum potius quam alium, ad esse Sacramenti elevaverit.

Dices, quod quamvis ex Scriptura vel Traditione nullum ad id asserendum fundamentum habeatur, id tamen colligitur ex Tridentino sess. 24. de reform. cap. 1. ubi videtur ex genere præsentiam contrahentium ad rationem matrimonij dici: enim quod Parochus debet interrogare virum & feminam, ipsique interrogari, & consensu eorum intellecto, dicere, Ego vos coniungo.

Verum hæc responsio, in qua consilium præcipuum adversæ sententiæ fundamentum, facit, consulari potest: cum enim procuratores substituuntur loco contrahentium, possunt interpretari à Parocho de consensu eorum, expresse, & contra hentium consensibus, dicere potest Parochus cum veritate, Ego vos coniungo; quia licet illi supra quos præfieri debent verba illa, sit physice absentes, sunt tamen moraliter presentes, quod sufficit ad rationem contractus, & consequenter ad rationem Sacramenti in matrimonio; cum ut supra diximus, ratio Sacramenti in matrimonio, non immutet rationem contractus.

Probat per secundo conclusio: in matrimonio per procuratores contracto, est vera materia & vera forma Sacramenti matrimonij: Ergo tale matrimonium est verum Sacramentum. Conclusio patet. Antecedens probatur. Materia & forma Sacramenti matrimonij, sunt explicationes sensibiles consensuum utriusque parti contrahentis, ut infra ostendimus. Sed in matrimonio per procuratores contracto reperitur ejusmodi expressiones: verè enim contrahentes, non quidem per seipsos, sed per procuratores quibus suas vices commiserunt, exprimunt suum consensum, quando matrimonium celebratur. Ergo in matrimonio per procuratores contracto, est vera materia & forma Sacramenti matrimonij.

Potest insuper suaderi conclusio hoc dicitur per Ecclesiam permittit ut fideles per procuratores matrimonium contrahant, & hoc modo Reges & Principes illud contrahere solent: Sed si matrimonium per procuratores contractum, non esset Sacramentum, Ecclesia non permitteret matrimonium ita celebrari, & vult enim

omnino fideles contrahere sacramentaliter, ut recipiant gratiam ad onera matrimonij sustinenda necessarium: Ergo matrimonium per procuratores contractum, est verum sacramentum.

32 Confirmatur: Si matrimonium per procuratores contractum, non esset sacramentum, sed contractus purè naturalis, vel civilis, illius iudicium non pertineret ad iudices Ecclesiasticos, sed ad politicos; nam hic contractus solum extrahitur à iudicio Principis vel iudicis secularis, quia elevatur ad rationem Sacramenti: At causas ad huiusmodi matrimonium pertinentes, semper ad se vocat Ecclesia: Signum ergo est, tale matrimonium non esse contractum purè naturalem vel civilem, sed etiam sacramentum.

Dico secundo, matrimonium per literas contractum, tam in ratione contractus, quam in ratione Sacramenti, validum esse.

33 Prima pars patet, quia contractus humani & civiles fieri possunt inter absentes, per literas, vel per nuntium: Ergo & contractus matrimonialis. Unde l. mulieres ff. de ritu nuptiarum addicitur: Mulierem absenti per litteras ejus, vel nuntium posse nubere placet.

34 Secunda verò pars suadetur, & simul rationi dubitandi supra adducta respondetur: Si enim vir scribat feminæ, se non modò sui corporis dominum de presenti ei tradere, sed ex tunc simul corporis ejus traditionem, cum primum coram Parocho & testibus facta fuerit, acceptare; & mulier viro referbat, se vicissim velle illum in maritum, & corporis ejus traditionem acceptare, statim ac hoc rescriptum coram Parocho & testibus lectum fuerit: tunc lectis utriusque conjugis litteris, perficitur matrimonium, in ratione contractus, & in ratione Sacramenti: itreo enim casu litteræ succedunt loco contrahentium, uti & procuratores: Ergo sicut matrimonium inter absentes per procuratores contractum, est validum, non solum in ratione contractus naturalis civilis, sed etiam in ratione Sacramenti, ita & matrimonium per literas contractum.

§. III.

Solvuntur objectiones.

35 Obijciens primò: Nullum aliud sacramentum potest absenti conferri: Ergo neque matrimonium: par enim debet esse illius, aliorumque ratio; idemque est fundamentum necessitatis presentia in hoc & in alijs.

36 Confirmatur: Idcirco non potest sacramentum penitentia conferri absenti, per litteras, aut internuntium, quia forma illius, *absolve te*, dirigitur ad presentem: Atqui non minus ad presentem dirigitur ista vel æquivalens forma matrimonij, *Accipio te in nuptum*: Ergo similiter sacramentum matrimonij absenti conferri nequit.

37 Confirmatur ampliùs: Parochus assistens matrimonio, profert verba illa, *Ego vos conjungo*: Ergo cum in tali propositione pronomen *vos* non minus requirat presentiam subditorum, quam pronomen *te* in forma baptismi & penitentia, absens non minus est incapax Sacramenti matrimonij, quam Sacramenti baptismi, vel penitentia.

38 Ad objectionem respondeo, concessio Antecedente, negando consequentiam & paritatem: Sicut enim sacramentum matrimonij differt ab omnibus alijs, quod in illis necessario & essentialiter requiruntur verba proprie dicta, & ore prolata, ex parte formæ; matrimonium verò regu-

Tom. V.

lariter quidem verbis perficitur, potest tamen alijs signis verborum loco celebrari, ut significat florentinum in decreto Eugenij: ita etiam in eo differt quòd possit inter absentes celebrari, quamvis alia nequeant. Adde quòd id habet hoc sacramentum præ alijs peculiare, quod cum habeat pro materia civilem contractum, sequitur naturam ipsius; unde sicut contractus civilis æquè inter absentes ac inter presentes valde iniuri potest, ita & sacramentum matrimonij quod in eo fundatur, non solum à presentibus, sed etiam absentibus, valde suscipi potest. Unde

Ad primam confirmationem, nego paritatem, nam in Sacramento penitentia verba illa, *absolve te*, ore prolata, & directa ad presentem, sunt essentialia; matrimonio verò sufficiunt quæcumque signa externa, quibus contrahentes suum consensum invicem significant: possunt autem illum significare per litteras aut per internuntium, æquè ac per nuntus & verba.

Ad secundam dico in primis, verba illa, *Ego vos conjungo*, quæ Parochus assistens matrimonio profert, non esse formam Sacramenti matrimonij, sicut verba illa, *Ego baptizo*, *Ego te absolvo*, sunt forma Sacramenti baptismi & penitentia. Secundo negatur consequentia & paritas, quoad verificationem significationis pronominis *te* & *vos*; in Sacramento baptismi & penitentia ex una parte, & in Sacramento matrimonij ex alia. Disparitas est, quod cum neque baptismus, neque penitentia sit contractus, bene autem sacramentum matrimonij; baptismus & penitentia requirunt quod presentia subiecti, quam exprimit particula *te*, sive physica: sacramentum verò matrimonij requirit solum quod sit moralis.

Obijciens secundo: Sacramenta novæ legis causant physicè gratiam, ut in Tractatu de Sacramentis in communi contra Recentiores fusiè ostendimus: Sed matrimonium per procuratores contractum, non potest physicè causare gratiam: Ergo non est sacramentum novæ legis. Minor probatur: Matrimonium non potest physicè causare gratiam, nisi ea in quibus essentialiter consistit, existant physicè, vel in seipsis, vel in sua virtute: At ea in quibus essentialiter consistit matrimonium quod per procuratores contrahitur, videlicet expressiones consensûs, non quæ sunt in procuratoribus, sed quæ sunt in contrahentibus, non existunt amplius physicè in se, quando procuratores nomine ipsorum contrahunt, sed transferunt; neque remanent physicè in aliqua sua virtute, utpote cum non sit assignabilis talis virtus: Ergo matrimonium quod per procuratores contrahitur, non potest physicè causare gratiam.

Respondeo distinguendo Majorem: Sacramenta novæ legis causant physicè gratiam, quando physicè existunt, concedo. Quando existunt solum moraliter, nego, tunc enim sunt causa solum morales gratia. Rationi enim consentaneum videtur, ut sacramenta causent gratiam secundum modum essendi quem habent, ita ut illam physicè causent, quando verè & physicè existunt; moraliter verò, quando existunt solum moraliter. Unde sicut in Tractatu de Sacramentis in communi dicebamus, quod licet baptismus cum debita dispositione susceptus, causet physicè gratiam; quando tamen fictè suscipitur, recedente fictione, eam causat solum moraliter; quia nimirum tunc existit solum

Xxx 2

lum